

Ruiken

Je bent vast wel eens in een winkel geweest waar ze lekkere geurtjes verkopen, een parfumwinkel. Misschien dacht je wel; ha, wat een lekker luchtje..... Of misschien heb je wel eens een rioollucht geroken.

Hoe ruik je?

Ruiken doe je dus met je neus. Maar hoe gaat dat nou, dat ruiken? In de lucht zweven een heleboel kleine deeltjes. Als je die kleine deeltjes inademt, komen die deeltjes in je neus. In je neus zitten een heleboel kleine haartjes, reukhaartjes. Die kun je ook zien, als je met een spiegeltje in je neus kijkt. Als die deeltjes in je neus zijn, worden ze opgevangen door cellen met die reukhaartjes. Die reukontvangers geven dan weer seintjes door aan je hersenen. Die weten dan dat je een geurtje ruikt. Een mens kan gemiddeld 4.000 verschillende geuren onderscheiden. Maar sommige mensen kunnen wel meer dan 10.000 onderscheiden.

Je reukorgaan, je neus dus is heel belangrijk. Door te ruiken kunnen we soorten voedsel herkennen. Door aan voedsel te ruiken, ontdekken we ook of het eetbaar of bedorven is en de geur van rook kan ons voor een brand waarschuwen. Toch zijn we ons meestal niet bewust van ons reukorgaan, onze ogen en oren vertellen ons veel meer over de wereld om ons heen.

Bij het beschrijven van geuren krijgen we veel steun van onze ogen: we zien een sinaasappel, snuiven de lucht op en merken op, dat het naar sinaasappel ruikt. Geblijnddoekt ruiken is veel moeilijker en nog moeilijker wordt het wanneer we gefopt worden: b.v. door een roos die naar hyacint ruikt.

Ons reukorgaan werkt het best, wanneer we slechts korte tijd kennismaken met een bepaalde geur. Na er enige tijd "middenin" gezeten te hebben, ruiken we steeds minder van die geur: we zijn er aan gewend.

Er is nog iets bijzonders wat geuren betreft: ze kunnen in ons geheugen heel sterk verbonden zijn met bepaalde gevoelens of herinneringen, veel meer als aan b.v. het taalgedeelte of het redeneergedeelte.

Bij dieren is het reukorgaan vaak sterker ontwikkeld dan bij de mens. Mieren communiceren ("praten") bijvoorbeeld sterk met behulp van de reuk. Alle mieren van eenzelfde familie ruiken hetzelfde. Vijandelijke mieren hebben een andere geur. Wanneer een mier bang wordt (b.v. wanneer hij een vijand ruikt), geeft hij een "alarmgeur" af. Hierdoor waarschuwt hij de andere mieren voor het gevaar. In feite is het reukorgaan het belangrijkste zintuig van een mier.

